

06.12.2022 r.

BP.5132.346.2022

2022.402047.BAST

R. P. Spółka Akcyjna

Decyzja nr 193/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku R. P. S.A. z siedzibą w o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za nieprawidłowe stanowisko Wnioskodawcy zawarte we wniosku z dnia 15 listopada 2022 r.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 15 listopada 2022 r. R. P. S.A. z siedzibą w (KRS:.....); zwana dalej: „Przedsiębiorcą” lub „Spółką”, w imieniu której działał pełnomocnik, zwróciła się do Prezesa NFZ w trybie art. 34 Prawa przedsiębiorców w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego pracownika zatrudnionego w Spółce na podstawie umowy o pracę.

Przedsiębiorca do wniosku dołączył potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, pełnomocnictwo wraz z opłatą skarbową w kwocie 17 zł oraz dokumenty ubezpieczeniowe (zaświadczenie A1) w języku portugalskim wraz z tłumaczeniem na język polski za okres od 12 września 2022 r do 11 września 2023 r.

Przedsiębiorca przedstawił następujący stan faktyczny sprawy: Spółka ma siedzibę w Polsce. W dniu 2 września 2019 roku zawarła umowę o pracę. Na podstawie aneksu do umowy o pracę z dnia 2 listopada 2021 r. pracownica świadczy na rzecz spółki pracę na stanowisku Dyrektora Wykonawczego w miejscu wykonywania pracy określonym jako Portugalia, gdzie Spółka posiada swoje biuro. Pracownica na stałe z rodziną mieszka w Portugalii i odpowiedzialna jest za rozwój biznesu Spółki w tym kraju. Do zadań Pracownicy należy obecnie, przede wszystkim, poszukiwanie gruntów pod inwestycje deweloperskie Spółki w Portugalii. Pracownica bywa

w Polsce z okazji świąt czy wakacji, jednak nie wykonuje swoich obowiązków pracowniczych podczas tych pobytów. Praca jej świadczona jest wyłącznie na terenie Portugalii. Zatrudnienie na terytorium Portugalii nie ma charakteru tymczasowego. Ponadto pracownica wykonuje pracę na rzecz spółki z siedzibą w

Pracownica posiada zaświadczenie A1 wydane przez portugalską instytucję właściwą w sprawach koordynacji systemów ubezpieczeń społecznych – Unidade do Coordenação Internacional - którego oryginał (w postaci elektronicznej) przekazała Spółce. Zaświadczenie A1 wskazuje, że ustawodawstwo państwa członkowskiego mające do niej zastosowanie w zakresie ubezpieczeń społecznych, to ustawodawstwo portugalskie (państwo członkowskie: Portugalia). Zaświadczenie obejmuje okres od 12 września 2022 r. do 11 września 2023 r. Wynika z niego, że obowiązuje ono w okresie wykonywania pracy przez pracownicę. Przedsiębiorca zaznaczył, że wniosek o wydanie interpelacji dotyczy okresu od 2 listopada 2021 r. w którym pracownica na stałe mieszka i pracuje w Portugalii. Z kolei zaświadczenie nie odnosi się do całego tego okresu. Po upływie okresu ważności obecnego zaświadczenia A1 wystąpi ona o kolejne zaświadczenie i przekaże je Spółce.

Pracownica otrzymuje od Spółki wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę wykonywanej w Portugalii (stan faktyczny). Wynagrodzenie wypłacane jest z polskiego rachunku bankowego Spółki. Analogiczne wynagrodzenie pracownica będzie otrzymywać także w przyszłości (zdarzenie przyszłe).

W tak wskazanym i opisanym stanie faktycznym, przedsiębiorca przedstawił pytanie:

Czy pracownik Spółki wykonujący pracę wyłącznie na terytorium Portugalii od dnia 2 listopada 2021 roku podlega w Polsce obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, a tym samym czy Spółka pełni funkcję płatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne?

W ocenie Przedsiębiorcy, pracownik Spółki wykonujący pracę wyłącznie na terytorium Portugalii od dnia 2 listopada 2021 roku nie podlega w Polsce obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, a tym samym Spółka nie pełni funkcji płatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne. Nie ma wątpliwości, że stałym miejscem wykonywania pracy przez pracownicę jest Portugalia. Tym samym uznać należy, że z tytułu wykonywania umowy o pracę zawartej ze Spółką podlega ona pod portugalskie ustawodawstwo w zakresie zabezpieczeń społecznych, co wyłącza możliwość jednoczesnego podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w Polsce. Tym samym w odniesieniu do wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę wypłaconego pracownicy od 2 listopada 2021 r. (kiedy zaczęła świadczyć pracę na terytorium Portugalii) i lata kolejne (gdy praca będzie wykonywana w Portugalii) Spółka nie pełni funkcji płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne. Co prawda zaświadczenie A1 zostało wydane z opóźnieniem i obowiązuje dopiero od września 2022 r., niemniej zdaniem Spółki uznać należy, że ustawodawstwo portugalskie w zakresie zabezpieczeń społecznych miało zastosowanie do pracownicy już od momentu rozpoczęcia przez nią świadczenia pracy w Portugalii, tj. od 2 listopada 2021 r.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku. Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach, Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 Prawa przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest nieprawidłowe.

Istotną kwestią w sprawie przedstawionej we wniosku jest zagadnienie właściwego ustawodawstwa. Fundamentalną zasadą koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jest podleganie wyłącznie jednemu systemowi zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej: rozporządzenie nr 883/2004), osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 15 preambuły ww. rozporządzenia). W myśl art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 883/2004, co do zasady osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia). Regułą jest przy tym ustalenie ustawodawstwa w dziedzinie ubezpieczeń na podstawie zasady miejsca wykonywania pracy (*lex loci laboris*). Jedynie wyjątkowo dochodzi to modyfikacji tej zasady, a jednym z wyjątków przewidujących odstępstwo jest art. 12 rozporządzenia nr 883/2004, regulujący kwestię ustawodawstwa podczas tymczasowego

wykonywania pracy za granicą. Zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim, a która udaje się, by wykonywać podobną działalność w innym państwie członkowskim, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy. Zatem nadal podlega ustawodawstwu państwa wysyłającego. Zgodnie z art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej: rozporządzenie nr 987/2009), w przypadku gdy osoba wykonuje pracę w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie właściwe rozporządzenia podstawowego (rozporządzenie nr 883/2004), pracodawca lub - w przypadku osoby, która nie wykonuje pracy jako pracownik najemny - zainteresowany informują o tym instytucję właściwą państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie w danym przypadku, w miarę możliwości z wyprzedzeniem.

Instytucja ta wydaje zainteresowanemu poświadczenie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, i niezwłocznie udostępnia informacje dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do tej osoby instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca.

Zgodnie z art. 19 rozporządzenia nr 987/2009, instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego (rozporządzenie nr 883/2004), poświadcza, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosowanych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Przedsiębiorca przedstawił zaświadczenie A1, ustalające ustawodawstwo portugalskie wystawione przez Unidade do Coordenação Internacional w dniu 9 listopada 2022 r. (pkt 2.1.) Zaświadczenie obowiązuje w czasie wykonywania pracy (pkt 2.4.) w okresie od 12.09.2022 r. do 11.09.2023 r. (pkt 2.2.). Ustalenie ma charakter tymczasowy (pkt 2.5.). Zaświadczenie potwierdza, że pracownica Spółki jest pracownikiem wykonującym pracę najemną w dwóch lub w kilku państwach członkowskich (pkt 3.2 zaświadczenia).

Otrzymane zaświadczenie A1 potwierdza ustawodawstwo portugalskie w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresie wskazanym w tym dokumencie, tj. od 12.09.2022 r. do 11.09.2023 r.

Dokument taki - stosownie do treści art. 19 rozporządzenia nr 987/2009 - wydawany jest w celu potwierdzenia, któremu ustawodawstwu dotyczącemu zabezpieczenia społecznego podlega osoba je składająca oraz poświadczenia, czy dana osoba nie podlega przepisom dotyczącym opłacania składek w innym państwie.

Z przedstawionego przez Przedsiębiorcę stanu faktycznego nie wynika, czy praca wykonywana na jego rzecz przez pracownicę ma charakter pracy najemnej.

Niemniej przy założeniu, że praca ta ma charakter pracy najemnej, należałoby przyjąć, iż w okresie wskazanym w zaświadczeniu A1 pracownica nie podlega obowiązkowemu

ubezpieczeniu zdrowotnemu w oparciu o przepisy ustawy o świadczeniach, skoro zgodnie z treścią zaświadczenia A1 podlega w tym okresie pod ustawodawstwo portugalskie.

Zaznaczyć przy tym trzeba, że pytanie postawione we wniosku, wraz ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, dotyczyło okresu sprzed wydania zaświadczenia A1 i zmierzało do rozstrzygnięcia właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczeń społecznych od dnia 2 listopada 2021 r., zatem wykraczało poza okres objęty treścią zaświadczenia A1.

Podkreślić trzeba, że Prezes Funduszu nie ma kompetencji do stwierdzania i ustalania właściwego ustawodawstwa. Wkraczałby bowiem wówczas w kompetencje innego organu. Stąd stanowisko prezentowane przez Przedsiębiorcę, że już od 2 listopada 2021 r. ma zastosowanie do pracownicy zatrudnionej w warunkach określonych powyżej, ustawodawstwo portugalskie, uznać należy za nieprawidłowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2022 poz. 2000), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo

2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo

3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.